

Anul 61

Seria II-a

Nr. 524

ALBINA

REVISTA SAPTAMINALA A ASEZAMINTELOR CULTURALE

Miercuri 8 ian. 1958

8 pagini

15 bani

Dr. Petru Groza

La 7 ianuarie 1958, ora 5 dimineața, în urma unei boli îndelungate și grele, a încetat din viață eminentul om de stat, fiu devotat al poporului român, tovarășul nostru iubit, doctorul Petru Groza, președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române.

Dr. Petru Groza și-a închinat viața luptei pentru înflorirea și propășirea țării, pentru progresul material și cultural al poporului, pentru prietenie și pace între popoare.

Dragostea de patrie și năzuința de dreptate socială l-au făcut să se alăture din toată inima, acum aproape 25 ani, luptei conduse de Partidul Comunist Român pentru eliberarea și independența țării, pentru construirea unei Români noi, socialiste, fiind conștient că numai astfel poate slui cu adevărat interesele poporului.

Născut la 7 decembrie 1884, în comuna Băcia, regiunea Hunedoara, Petru Groza a urmat cursurile liceului din Orăștie, după care a continuat studiile la Budapesta, Berlin, Leipzig, luându-și doctoratul în științe juridice.

Încă din vremea studenției el s-a manifestat pe tărîm politic ca luptător împotriva asupririi naționale, pentru egalitatea în drepturi între națiuni, pentru eliberarea Ardealului de sub dominația imperiului austro-ungar.

Petru Groza a fost deputat în Adunarea Constituantă din 1918.

Între 1920—1927 el a fost ales de cinci ori deputat în Parlamentul român, iar de două ori a ocupat funcția de ministru. Dându-și seama de caracterul reacționar, antipopular și fățarnic al partidelor burgheze, Petru Groza s-a ridicat împotriva politicii acestor partide și s-a consacrat cauzei poporului. Intemeietor și organizator al Frontului Plugarilor, el a înțeles că ridicarea nivelului de viață și de cultură al țărănimii și al întregului popor poate fi obținută numai prin făurirea alianței de luptă a clasei muncitoare și țărănimii sub conducerea clasei muncitoare.

În fruntea Frontului Plugarilor, Petru Groza a răspuns chemării Partidului Comunist Român de unire a forțelor democratice și a militat pentru înfăptuirea frontului popular împotriva fascismului și infeudării țării Germaniei hitleriste, împotriva războiului antisovietic, pentru răsturnarea dictaturii militar-fasciste și trecerea României în coaliția antihitleristă. Pentru această activitate el a fost persecutat și, în 1943, arestat de organele represive ale statului burghezo-moșieresc.

După 23 August 1944, dr. Petru Groza s-a aflat în primele rânduri ale forțelor democratice, împotriva reacțiunii, pentru democratizarea țării. În urma luptei duse de masele populare conduse de Partidul Comunist Român pentru instaurarea regimului democrat-popular, la 6 martie 1945 dr. Petru Groza a devenit președintele primului guvern democrat din istoria țării. Timp de 7 ani în această calitate, a muncit pentru înfăptuirea politicii partidului, de transformări democratice revoluționare, de refacere și dezvoltare a economiei țării, de construire a socialismului.

La 2 iunie 1952, dr. Petru Groza a fost ales președinte al Prezidiului Marii Adunări Naționale, funcție pe care a îndeplinit-o cu cinste și cu spirit de înaltă răspundere pînă la sfîrșitul vieții sale. Dr. Petru Groza și-a închinat întreaga sa energie cauzei construcției socialiste, ca singur drum care poate asigura poporului nostru viitorul luminos și fericit. El a sprijinit politica Partidului Muncitoresc Român în problema națională și a militat pentru realizarea ei, pentru egalitatea în drepturi și frăția dintre poporul român și minoritățile naționale.

Din partea Prezidiului Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române, a Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român și a Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Române

Prezidiul Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române, Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român și Consiliul de Miniștri al Republicii Populare Române anunță cu adîncă durere întregului popor că în ziua de 7 ianuarie, ora 5, a încetat din viață, la București, după o lungă și grea suferință, eminentul om politic și de stat, fiu devotat al poporului român, tovarășul nostru iubit, dr. Petru Groza, președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale.

Prezidiul Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române

Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român

Consiliul de Miniștri al Republicii Populare Române

(Continuare în pag. 3-a)

Prezidiul Marii Adunări Naționale
a Republicii Populare Romine

DECRET

pentru stabilirea datei alegerii deputaților
în sfaturile populare

Prezidiul Marii Adunări Naționale a Republicii Populare
Romine

decretează:

Art. unic. Data alegerii deputaților în sfaturile populare
se stabilește pentru ziua de 2 martie 1958.

Constituirea sfaturilor populare se va face după data de
11 martie 1958.

Președintele Prezidiului
Marii Adunări Naționale
Dr. PETRU GROZA

Secretarul Prezidiului
Marii Adunări Naționale
GHEORGHE STOICA

București, la 2 ianuarie 1958
nr. 1

UN EVENIMENT DE O COVIRȘITOARE INSEMNĂTATE

ALEGERILE DE DEPUTAȚI PENTRU SFATURILE POPULARE

În ziua de 2 martie, poporul român va trece din nou prin fața urnelor și-și va spune cuvântul, votând candidații Frontului Democrației Populare în alegerile de deputați în sfaturile populare regionale, raionale, orașenești și comunale.

Pe drept cuvânt se poate spune că la acest eveniment de mare însemnătate politică, participă întreg poporul român de la cel mai tânăr alegător până la cel mai vârstnic; la alegerile din 1956 au fost exprimate peste 11 milioane de voturi, cifră uluitoare față de alegerile organizate pe vremuri de partidele istorice.

Și este firesc să fie așa pentru că alegerile de deputați pentru sfaturile populare constituie dovada celui mai profund democratism, a deplinei libertăți, dovada maturității politice la care a ajuns poporul român, participant activ în conducerea treburilor obștești.

În anii regimului de democrație populară, sfaturile populare s-au dovedit, prin mărețele lor înfăptuiri, a fi baza politică a Republicii Populare Romine, forța cea mai activă care mobilizează întreg poporul în lupta pentru înfăptuirea socialismului în patria noastră.

Sfaturile populare, deși tinere, s-au afirmat de-a lungul anilor drept forma cea mai democratică a puterii de stat. Prin comitetele executive, ele au o legătură permanentă, cu toate categoriile de cetățeni conducând pe teritoriul respectiv agricultura, industria locală, comerțul, aprovizionarea populației, rețelele de învățământ, cultură, sănătate etc. Deputații acestor sfaturi populare își spun cuvântul ori de câte ori trebuie luate măsuri de interes obștesc. Nimic nu se înfăptuiește fără sprijinul deputaților în sfaturile populare, nici o măsură nu-și capătă autoritatea dacă nu este întărită de aprobarea reprezentanților poporului la sesiunile comitetelor executive.

Nu ne este deci greu să ne dăm seama de marea deosebire între organele administrative ale vechilor regimuri și aceste organe locale ale puterii de stat, creație a regimului de democrație populară.

În locul hotărârilor arbitrare și samovolnice luate de primari, pretori, în locul abuzurilor de putere și a goanei după chiverniseală, avem astăzi conducători aleși de popor, control popular asupra felului în care sînt gospodărite teritoriile administrative, sesiuni regulate ale deputaților în sfaturile populare și măsuri luate în interesul poporului și cu aprobarea reprezentanților poporului.

Pot să strige dușmanii regimului nostru de democrație populară pe la toate răspîntiile, pot să spumege cît poftesc, poporul român s-a convins că singurii care de-a lungul anilor nu și-au despărțit niciodată fața de vorbă sînt comuniștii și că, niciodată ca în anii regimului de democrație populară, poporul n-a participat cu năzuințele și aspirațiile lui la conducerea treburilor obștești.

Acele vremuri, după care visează dușmanii noștri, nu s-or mai întoarce niciodată pentru că poporul și-a luat soarta în propriile lui mâini și stă de strajă. Nu s-or mai întoarce pentru că poporul vede crescînd în întreaga țară uriașe construcții, vede o țară în plină prosperitate.

Vede industrializîndu-se această Romînie altădată „eminamente agricolă”, vede că negura neștiinței de carte a fost lichidată pentru totdeauna prin zecile de mii de lăcașe de cultură și lumină ridicate de puterea populară. Poporul participă la conducerea treburilor înalte ale statului și asta îi dă încredere, demnitate și dirzenie.

Așa sînd lucrurile, poporul român întîmpină data alegerilor de deputați pentru sfaturile populare cu însuflețirea unui popor liber stăpîn pe destinele sale.

Căminele culturale se încadrează în avîntul comun, sprijinînd într-o măsură și mai mare acțiunea de transformare socialistă a agriculturii prin sporirea activității culturale, prin organizarea a cît mai interesante și variate conferințe, filme, manifestări culturale artistice, toate avînd ca temă popularizarea realizărilor regimului nostru de democrație populară și pe plan local ale sfaturilor populare.

În jurul căminelor culturale este bine ca în această campanie electorală să fie mobilizate toate forțele culturale din comună, toți intelectuali, fruntașii în muncă, evidențiații în muncă pe tărîm obștesc pentru ca diferitele manifestări să înfățișeze toate aspectele vieții din comunele respective.

Să facem în așa fel încît campania electorală pentru alegerile de deputați pentru sfaturile populare să se transforme într-un nimerit prilej de mobilizare a maselor în vederea traducerilor în fapt a hotărîrilor partidului și guvernului, pentru înflorirea scumpei noastre republici.

Noi construcții sătești

Grija pentru păstrarea culturii în sate este una din preocupările de frunte ale sfaturilor populare. În fotografie: noul cămin cultural din comuna Mureșeni, Regiunea Autonomă Maghiară, unde sîtenii își petrec serile sau duminicile într-un mod instructiv și folositor.

Noua clădire a statului popular comunal este, pentru sîtenii din comuna Lița, regiunea București, un motiv de îndreptățită mîndrie.

INTENSE PREGĂTIRI

în vederea alegerilor pentru sfaturile populare

Odată cu primele zile ale anului acestuia, în întreaga țară au început să se desfășoare lucrările pregătitoare pentru alegerile de la 2 martie. Campania electorală, abia începută, se conturează tot mai mult ca o adevărată școală de educație cetățenească și patriotică. Vestile sosită din toate colțurile țării dovedesc că interesul viu al maselor pentru problemele obștești crește o dată cu amploarea lucrărilor pregătitoare.

În cadrul unor adunări însuflețite, au fost constituite pretutindeni consiliile regionale F.D.P., acestea cuprinzînd reprezentanți ai tuturor organizațiilor care alcătuiesc Frontul Democrației Populare: reprezentanți ai P.M.R., ai U.T.M., ai sindicatelor, ai organizațiilor obștești, cooperatiste, culturale și științifice. La București, printre cei aleși în consiliul regional F.D.P., se numără și tovarășul Gheorghe Doicin, președintele gospodăriei agricole colective din comuna Conțești. De aseme-

nea, printre cei aleși în consiliul regional F.D.P. Suceava, se află și colectivistul Dumitru Muscalu, din Tîbeni.

La Constanța, adunarea de constituire a consiliului regional F.D.P. a avut loc în prezența a peste 400 de participanți, reprezentanți ai organizațiilor de partid, de stat, de tineret și de femei, a numeroși fruntași în producție din întreprinderile și unitățile agricole din regiune. În regiunea Stalin, după alegerea membrilor consiliului regional F.D.P., s-au desfășurat de îndată adunările pentru constituirea consiliilor F.D.P. în orașele de subordonare regională și în centrele raionale.

În unele raioane au fost constituite, încă din ziua de 6 ianuarie, și birourile comunale F.D.P. Astfel, alegerea birourilor comunale F.D.P. a fost terminată în toate cele 28 de comune ale raionului Caracal. La Preaibor, de pildă, așezare din acest raion, în biroul comunal F.D.P. au fost aleși tovarășii Ion Balan, se-

cretarul comitetului comunal de partid, Constantin Gavrilă, învățător, Ilie Mocanu, țaran muncitor întovărășit și alții. În raionul Rîmnicu-Sărat, primele comune unde au avut loc alegeri ale birourilor comunale F.D.P. sînt Pleșești, Poenița, Știubei și Timboești.

Pregătiri în vederea alegerilor de la 2 martie se desfășoară intens și în regiunea Hunedoara. În orașele, raioanele și comunele acestei regiuni, a început, încă de luni, 6 ianuarie, alcătuirea comisiilor electorale. Concomitent cu delimitarea circumscripțiilor electorale, în comunele regiunii Hunedoara organele sfaturilor populare au trecut și la completarea listelor electorale.

Pregătirile intense, făcute pe întreg cuprinsul patriei într-o atmosferă de însuflețire generală, sînt menite să asigure buna desfășurare a campaniei electorale și a alegerilor de la 2 martie, să înlesnească deplina traducere în viață a prevederilor adînc democratice ale sistemului nostru electoral.

Dr. PETRU GROZA

(Urmare din pag. 1-a)

Prieten sincer și devotat al Uniunii Sovietice, Petru Groza a militat cu pasiune pentru strângerea legăturilor frățesti între poporul român și popoarele sovietice, văzând în aceasta o cheazăie a dezvoltării economice și social-culturale a țării, a ridicării bunei stări a poporului, a consolidării independenței și suveranității noastre naționale. Mândru că țara sa face parte din invincibilul lagăr socialist, cea mai puternică forță în slujba păcii și progresului social, Petru Groza a contribuit la întărirea unității și coeziunii țărilor socialiste, în frunte cu Uniunea Sovietică, la dezvoltarea relațiilor de prietenie frățească între aceste țări.

Adversar neîmpăcat al planurilor imperialiste de robire a popoarelor, de amestec în treburile interne ale altor țări, de pregătire a unui nou război, Petru Groza și-a câștigat merite de seamă în realizarea politicii Partidului Muncitoresc Român și a guvernului Republicii noastre de pace și colaborare internațională, de coexistență pașnică între toate statele, indiferent de regimul lor politic și social. Prin munca sa neobosită pentru ridicarea prestigiului țării noastre și afirmarea Republicii Populare Române pe plan internațional ca forță activă în lupta pentru pace, dr. Pe-

tru Groza a dobândit stima omenirii iubitoare de pace.

Petru Groza a desfășurat o largă activitate publicistică în slujba ideii nobile a păcii și prieteniei între popoare, a progresului social. Figură luminoasă de intelectual și om politic înaintat, el a înțeles rolul istoric al clasei muncitoare, ca principala forță socială a propășirii țării și i s-a alăturat, servind cu abnegație poporul român.

Pătruns de sentimentul demnității naționale, el avea încredere neclintită în forța creatoare a poporului nostru liber și stăpîn pe soarta sa.

Încetarea din viață a tovarășului Petru Groza este o grea și dureroasă pierdere pentru poporul român și naționalitățile conlocuitoare din Republica Populară Română.

Să cinstim memoria sa prin unirea tot mai strînsă a oamenilor muncii în jurul Partidului Muncitoresc Român și guvernului țării, prin mobilizarea tuturor forțelor în opera de construire a socialismului și de apărare a păcii, de realizare a mărețelor idealuri pentru care a muncit și luptat neuitatul nostru tovarăș Petru Groza.

Amintirea lui Petru Groza va rămîne veșnic vie în inima și conștiința oamenilor muncii din patria noastră.

PREZIDIUL MARII
ADUNĂRI NAȚIONALE
A REPUBLICII
POPULARE ROMINE

COMITETUL CENTRAL
AL PARTIDULUI MUNCITORESC ROMIN

CONSILIUL DE
MINIȘTRI AL REPUBLICII
POPULARE ROMINE

Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român Prezidiului Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Române

Comitetul Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, Prezidiul Sovietului Suprem al U.R.S.S. și Consiliul de Miniștri al Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice vă exprimă profundele lor condoleanțe și sint adînc indurerate, împreună cu dumneavoastră, dragi tovarăși și prieteni de greua pierdere încercată de poporul român — încetarea din viață a președintelui Prezidiului Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române, tovarășul Petru Groza.

În persoana tovarășului Petru Groza, oamenii muncii din Republica Populară Română au pierdut un eminent om politic și de stat, care în calitate de președinte al Consiliului de Miniștri și apoi, ca președinte al Prezidiului Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române, a depus multă putere de muncă și energie pentru cauza construirii noii Romîni democratice.

Tovarășul Petru Groza este cunoscut ca un luptător neobosit pentru cauza păcii în lumea întreagă și ca prieten credincios și sincer al Uniunii Sovietice, care a adus o mare contribuție personală la întărirea și dezvoltarea relațiilor frățesti dintre poporul român și popoarele sovietice.

Figura președintelui Prezidiului Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române — Petru Groza — fiu glorios al poporului român, va rămîne pentru totdeauna în memoria popoarelor Uniunii Sovietice

COMITETUL CENTRAL
AL PARTIDULUI
COMUNIST
AL UNIUNII SOVIETICE

PREZIDIUL
SOVIETULUI SUPREM
AL U.R.S.S.

CONSILIUL
DE MINIȘTRI
AL U.R.S.S.

ȘEDINȚA COMUNĂ DE DOLIU a Prezidiului Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române, a Biroului Politic al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român și a Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Române

În ziua de 7 ianuarie 1958, la orele 13.30, a avut loc o ședință comună de doliu a Prezidiului Marii Adunări Naționale, a Biroului Politic al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român

și a Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Române pentru cinstirea memoriei președintelui Prezidiului Marii Adunări Naționale a Republicii Populare

Romîne — tovarășul dr. Petru Groza.

În ședință a fost adoptată hotărîrea cu privire la organizarea funeraliilor defunctului.

HOTĂRÎREA Prezidiului Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române, a Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român și a Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Române cu privire la organizarea funeraliilor tovarășului dr. Petru Groza

În legătură cu încetarea din viață a tovarășului dr. Petru Groza, Prezidiul Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române, Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român și Consiliul de Miniștri al Republicii Populare Române hotărăsc:

1. Se declară doliu național în întreaga țară începînd de astăzi, 7 ianuarie, pînă în ziua funeraliilor inclusiv

2. Pentru înhumarea dr. Petru Groza, președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române, se vor organiza funeralii naționale.

3. Pentru organizarea funeraliilor se constituie o comisie de stat formată din tovarășii Chivu

Stoica (președintele comisiei), Emil Bodnăraș, Leontin Sălăjan, Ianos Fazecaș, Ion Gheorghe Maurer, Anton Moiescu, Mihail Ralea, Romulus Zăroni, Florian Dănălahe.

4. În zilele doliului național se vor arbora în întreaga țară drapelul de stat al R.P. Romîne și drapele roșii îndoliate. Pe întreaga durată a doliului se suspendă toate manifestările distractive și sportive, cit și orice fel de adunări festive și comemorative.

Teatrele, cinematografele, sălile de concert și alte instituții culturale își vor adapta programele la zilele de doliu. În ziua funeraliilor spectacolele de orice fel și învătămîntul de toate gradele se suspendă

5. În ziua de 10 ianuarie în timpul funeraliilor, la ora care va fi anunțată de comisia de stat pentru organizarea funeraliilor, ca semn de omagiu se va întreprinde lucrul 3 minute în toate întreprinderile și instituțiile din țară (cu excepția acelor unde condițiile de producție nu permit întreruperea lucrului); în același timp vor suna sirenele tuturor întreprinderilor, locomotivelor și selor flotei maritime și fluviale în orașe se va opri timp de 1 minut circulația vehiculelor și a pietonilor

6. În semn de ultim salut, în Capitala țării — București — se vor trage 24 salve de artilerie.

PREZIDIUL MARII
ADUNĂRI NAȚIONALE
A REPUBLICII
POPULARE ROMINE

COMITETUL CENTRAL
AL PARTIDULUI
MUNCITORESC ROMIN

CONSILIUL
DE MINIȘTRI
AL REPUBLICII
POPULARE ROMINE

COMUNICAT

Comisia de stat pentru organizarea funeraliilor tovarășului dr. Petru Groza, Președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române, comunică:

Pentru ca oamenii muncii să-și

ia rămas bun de la tovarășul dr. Petru Groza sicriul cu corpul neînsuflețit al defunctului va fi depus în Palatul Republicii, din Calea Victoriei.

Accesul publicului va avea loc în ziua de miercuri 8 ianuarie

între orele 9—14 și 17—21 și joi 9 ianuarie între orele 9—14 și 17—22

Inhumarea se va face în ziua de vineri 10 ianuarie la cimitirul militar Ghencea.

TELEGRAMĂ

Ministrului de Afaceri Externe
al Republicii Populare Române
tovarășului ION GHEORGHE MAURER

București

Primiți vă rog, tovarășe ministru, condoleanțele mele profunde cu prilejul încetării din viață a omului eminent de stat, președintelui Prezidiului Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române — tovarășul Petru Groza, luptător activ pentru cauza păcii între popoare, prieten credincios al oamenilor sovietici.

Figura luminoasă a tovarășului Petru Groza va rămîne pentru totdeauna în memoria poporului sovietic.

A. GROMIKO
Ministrul Afacerilor Externe al U.R.S.S.

Delegația guvernamentală a U.R.S.S. la funeraliile tovarășului dr. Petru Groza

MOSCOVA 7 (Agerpres). — TASS transmite: Comitetul Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, Prezidiul Sovietului Suprem al U.R.S.S. și Consiliul de Miniștri al U.R.S.S. au numit o delegație guvernamentală care va participa la funeraliile președintelui Prezidiului Marii Adunări Naționale a R.P. Romîne.

Delegația este alcătuită din: Frol Kozlov, președintele Consiliului de Miniștri al R.S.F.S.R., membru al Prezidiului C.C. al P.C.U.S., Piotr Pospelov, membru supleant al Prezidiului C.C. al P.C.U.S., secretar al C.C. al P.C.U.S., Nikolai Patolicev, adjunct al ministrului Afacerilor Externe al U.R.S.S., Aleksei Epișev, ambasadorul U.R.S.S. în Republica Populară Română.

Buletin medical

Tovarășul Dr. Petru Groza a suferit de un neoplasm al intestinului subțire cu diseminări intestinale și peritoneale, avînd evoluție rapidă.

Primele manifestări ale bolii au apărut în luna octombrie 1957. Examenele făcute au pus în evidență o strîmtorare incompletă a intestinului subțire, necesitănd prin fenomenele clinice de subocluzie intervenția chirurgicală efectuată în ziua de 17 noiembrie 1957

La intervenția chirurgicală s-a confirmat obstrucția incompletă a intestinului subțire prin tumoră, precum și prezența diseminărilor intestinale și peritoneale, care au făcut imposibilă rezolvarea chirurgicală radicală. Astfel operația s-a rezumat la remedierea fenomenelor mecanice de subocluzie prin anastomoză ileocolică. Boala însă și-a continuat evoluția iremediabilă, care a dus la ocluzia mecanică și paraltică,

survenită în ziua de 31 decembrie 1957.

O nouă intervenție chirurgicală nefiind posibilă s-a aplicat tratamentul simptomatic medicamentos și alimentarea artificială pînă la survenirea decedului în ziua de 7 ianuarie 1958 orele 5

București, 7 ianuarie 1958.

Conf. Dr. VOINEA MARI-
NESCU, ministrul Sănătății
și Prevederilor Sociale

Acad. Prof. Dr. N. GH. LUPU
Acad. Prof. Dr. I. HAȚIEGANU
Prof. Dr. C. ILIESCU
Prof. Dr. I. FAGARAȘANU
Prof. Dr. T. BURGHELE
Prof. Dr. T. SPIRCHIEZ
Dr. E. KAHANA
Dr. D. POPESCU

Am asistat, nu de mult, în comuna suceveană Vama, la o ședință cu totul originală. Pe ordinea de zi figura un singur punct: gătitul bucatelor. Era de fapt o restrînsă ședință ad-hoc a „cercului de bucătărie” alcătuit în urmă cu doi ani de gospodinele din partea locului.

În casa curată și bine aerisită a Humorenilor, străveche familie de munteni așezați la îmbrățișarea pîrului Floarei cu apa Moldoviei, ne adunaserăm cinci oameni: învățătoarea Marghita Croială, gospodina Silvia Rilea — adevărată maestră a leșăturilor naționale, — lelea Humoreanu — gazda noastră, — fiică-sa, Eufrosina, și eu, autorul acestor rînduri. Fără îndoială că nu sînt nici primul, nici ultimul, căruia hărnicia și priceperea gospodinelor din „Țara de Sus” îi vor fi prilejuit o deosebită încintare. Cine a cîntat romanul maestrului Mihail Sadoveanu, „Zodia cancerului”, își amintește, desigur, cu ce cuvinte de laudă a fost binecuvîntată bucătăria moldovenească de către abatele de Marene, care, după ce străbătuse întreaga Europă pentru a poposi pe meleagurile noastre, a recunoscut că nu s-a ospătat nicăieri mai bine ca la noi.

Dar să ne întoarcem la ședința noastră. Dacă am fixa în stilul cărților de bucate ceea ce lelea Humoreanu m-a învățat cu vorba ei repezită, anevoie de înțeles pentru un om de la șes, — rețeta dinții ar arăta astfel:

„Așezăm la foc, într-un vas cu apă rece, afumături de porc, bine spălate. După cîteva clocote, luăm spuma. Punem apoi pătrunjel, morcovi și ceapă, toate întregi. După ce au fierit bine și carnea e moale, scoatem zarzavatul, strecurăm zeama și punem în ea tocmași (tăieței de casă). Adăugăm borș de pușină după gust. Carnea o punem tăiată bucălele, fără oase. Tocăm pătrunjel verde și dregem zeama cu smîntînă proaspătă. Se servește cu mămliguță”.

— Dar ca al doilea fel, ce ne mai dai? — am întrebat eu, înghițind în sec.

— Să vă dau, — a răspuns lelița — o oală de sarmale cu hribi.

— Asta-i o mîncare cam necunoscută pe la noi, la șes. Cum se prepară?

— Iacă — începu lelița — fierbi o jumătate de kilogram de hribi uscați, îi toci mărunți, îi pui laolaltă cu orez de asemenea fierți și cu patru cepe prăjite, adăugi mărar și piper, un măr crud ras și un pic de bulion. Faci apoi sarmalele învelite cu foi de varză acră și le fierbi domol, pe marginea plitei. Se servesc presărate cu ceapă prăjită. În umplutură, în loc de orez, poți pune și cripe de porumb. Oricum erfi, cu orez sau cripe, mîncîci de nici nu te mai poți opri!

Am ajuns, în fine, la desert. Din tot ce mi se spunea, chit că era vorba numai de mîncăruri, am încropit un tablou al vieții aspre de la munte, unde omul s-a învățat să smulgă naturii tot ce poate fi de folos într-o gospodărie. Aici, la o depărtare de vreo două poște de vîrful Rarăului, înghețul vine uneori în septembrie, iar zăpada se topește în mai. Lanurile de porumb se măsoară cu pasul. Griul este adus de la vale. Vii nu sînt. Dar omul trebuie să se descurce. Nevoia înlocuiește aici, uneori, carnea cu hribi, orezul cu cripe, zahărul cu miere, iar laptele... cu o fierțură îndulcită de semințe pisate de cînepă și dovleac. În șlaguri, pe coastele munților, crește un arbust ale cărui fructe, rotunde și roșii, ceva mai mari decît coacăzele, se numesc „merișoare”. Omul culege merișoarele ca un pieptene special de lemn și face din ele compot. Acesta e desertul leliței Humoreanu și al învățătoarei Marghita — un compot în care mustesc și aromesc toate sucurile și mirezmele pădurii: parfulum finului, lăria ozonului, prospețimea mureșului și a rășinei, ba chiar și gustul fierului aflat în piatra munților. Compotul de merișoare, după cum recunosc și specialiștii, face adevărate minuni în lămurirea reumatismului și a bolilor de plămîni. Taina merișoarelor? O puternică doză de fier și vitamina B...

La gura cupforului

Cercul culinar se întrunește o dată pe săptămînă. Ședințele au loc de obicei acasă la învățătoarea Marghita. Aici, în jurul mesei și al rolei de copt, se desăvîrșesc cele mai vechi și mai noi rețete. Gospodinele

Gospodine de la munte

își împărtășesc una altele din experiența lor. Așa se face că băibații, întorcîndu-se de la lucrul de pădure, de la stîna sau de la vînătoare, găsesc acasă o mîncare bună, pregătită cu gust. Uneori, preparatele culinare ale cercului de bucătărie sînt împărtășite copiilor de școală, care, în pauza mare, pauza ghidușiiilor și a hîrjoanei, mîncîcă potoliți din gustări și tartine de tot felul.

Trebuie amintit aici, că femeile din Vama au alcătuit și alte patru cercuri gospodărești: de țesut, de croitorie, de cusături de cojoace și de cusături naționale. Toțurile, cămășile bărbătești de in, iile, catrințele cusute cu fir de mătase și bundele ieșite din minile Silviei și Margaretei Rilea, Eufrosinei Humoreanu sau Paraschivei Istrate, sînt adevărate opere de artă. O bundă de dihor — cu motive naționale pe cîț de măiestrite, pe alții de migăloase — pe care Margareta Rilea o coase în numai patru zile, costă cel puțin trei mii de lei. Și nu există femeie sau bărbat în Vama care să nu aibă, dacă nu o bundă de dihor, cel puțin una cu burdujel negru.

Mai multă lină, mai mult lapte și caș în cămară, le prinde tare bine gospodinelor. Dar de unde mai multă lină și mai mult caș? Din „gura de rai”, căreia oamenii îi zic Doabra și care se află pe drumul moldului, între culmile Runcu, Birlogul și Miculiu.

Au pus gospodarii mîna de la mîna, cîte cinci-șase oițe, după cum a avut fiecare, au cerut ajutor de la raion și au durat, uniți în întovărășire, mîndrețe de saivan. Li spune „Miorița” întovărășirii zootehnice. Cioban e Toma Nistor. Mioare ca ale lui nu mai are nimeni prin împrejurimi: sînt primele mioare „cooperativizate” în părțile Rarăului. Cu berbecul caracul s-au împerechiat țurcanele, și turma, într-un an, s-a îndoit. Toma Nistor are grijă s-o pășuneze la iarbă lată de un fol, prin scradă și prin horști, pentru ca numărul mulgătoarelor bune să crească și el.

În cămara gospodinelor Marghita Croială, Iosep Eufrosina a lui George sau Iosep Eufrosina a lui Petru, membre ale întovărășirii „Miorița”, va fi tot mai mult caș și mai multă lină. Și de bună seamă că nici ele, gospodinele, nu-l vor uita pe Toma Nistor și îi vor pregăti din cînd în cînd, la cercurile de gospodărie casnică, niscaiva sarmale cu hribi și burdujele negre pentru bundă.

N. Culcea

Locul amintirilor

Nu știu de ce, dar atunci cînd te reîntorci pe meleaguri de unde te-ai înălțat la viață, îți simți întreaga ființă coplesită de amintiri. Ți le stîrnește fiecare colțisor de uliță, fiecare cătun ascuns după cine știe ce deal. Cunoști drumurile ce leagă aceste locuri de orașe sau țiguri, străbătute cîndva de piciorul omului nevoiaș. Îți vin în minte fetele cu iile înflorate și părul împletit în cunună, ce-și cîntau doinele, păzind oile bogătașilor. Îți aduci aminte de toți oamenii pe care i-ai cunoscut cîndva, de frămîntările și nazuințele lor spre o viață mai bună.

Astfel de sentimente m-au cuprins într-una din zile, cînd s-a întimplat să poposesc pentru puțin timp în comuna Ploștina din raionul Baia de Aramă. Iată clădirea mare din centrul comunei. Aici era odată prăvălia lui Duțănescu. Acum, în locul ei sînt căminul cultural și biblioteca. Dinăuntru răzbat cuvintele unui cîntec cunoscut: „Din inimă-ți cînt, țara mea”. Corul căminului cultural, compus din 45 de persoane din rîndul intelectualilor și țărănilor muncitori din comună, făcea repetiție. Am întîlnit printre coriști oameni cu care am copilărit. Nicolaița Mărășescu, Melania Spătaru și Asineta Neciu sînt sculste. Și nu sînt singurele elemente talentate. Despre măiestria artistică a acestor oameni simpli vorbește însăși diploma din perete, cîștigată anul trecut la concursul căminelor culturale din raion.

Afară se întunecase de-a binelea cînd i-am lăsat pe cîntăreții ploștinari. Directorul căminului cultural și învățătorul Chițoran m-au condus într-o cameră alăturată. Spre marea mea mirare, aici am găsit un club în toată regula. O sumedenie de tineri și chiar vîrstnici erau așezați în jurul unei mese lungi și jucau remi și șah. L-am auzit și acum, ca-n atîtea dați, pe moș Nicolae, răsîndu-se mai în glumă mai în serios, dar totdeauna însoțit de risetele celor tineri.

— Ci pune o dată, măi Ioane, piesa aia jos! Ce-o tot ții atîta în mîna, ca pe-o bucată de turtă?

În pragul ușii se ivi o tinăra cu părul prins într-o băsmăluță, oacheșă la față, cu niște ochi mari, negri.

— Ioane, ce păzești? E tirziu. Închide și tu și hai să plecăm — zise ea directorului de cămin.

Am făcut cunoștință. Era bibliotecara comunei, Victoria Iorga. Fata și-a uita de păcare și m-a invitat

să vizitez biblioteca. Am aflat cele 4.300 de volume de cărți rînduite cu dichis, expoziția de cărți, proaspăt apărute, vitrine și panouri cu coperti false, pe care biblioteca le împropăștează mereu. Tinăra bibliotecară mi-a povestit despre cei aproape 400 de cititori permanenți, dintre care unii au citit și de cîte două ori unele volume. Răsfoind fișele am dat și peste fișa lui moș Ion Iorga care, la cei 72 de ani ai săi, a citit numai în acest an vreo 12 volume. Tinăra Victoria Iorga îmi povestea de zor despre cele trei biblioteci mobile din sate, despre seriile literare, despre cercurile de citit organizate pe circumscripții cu ajutorul deputaților, dintre care unul chiar la ea acasă.

Multe am aflat în această seară de la acești tineri despre comuna Ploștina. Ei m-au vorbit despre cele patru întovărășiri în care muncesc, unite laolaltă, peste 428 de familii. În Ploștina, unde în trecut domneau moșierii și negustorii, azi sînt trei magazine ale cooperației de consum. Cele două poduri mari care în trecut erau mereu rupte, acum s-au reconstruit din temelii. Pe lungile drumuri de țîrg trec astăzi autobuzele I.R.T.A. În satul Roșiuța nu peste mult timp va fi dat în folosință căminul cultural, cel mai mare și frumos cămin din întreg raionul. În această comună funcționează patru școli, dintre care două nou construite. Copiii din cătunul Lupoița nu mai sînt nevoiți să străbată cale de cîteva kilometri peste dealuri și păduri, pînă la școala din Roșiuța. Li s-a construit școala nouă în cătun. Femeile nu-și mai lasă copiii mici singuri acasă, ci îi aduc la grădiniță. Tot pentru ele s-a înființat, în decursul acestor zece ani, o casă de naștere. Locul bordeielor cu ferestruica de-o șchioapă, în care vesele erau doar mușcatele roșii, l-au luat casele înalte, cu balcon și acoperite cu țigla. Aproape 70 de case noi au fost construite. Pe multe dintre ele sînt înălțate antene de radio. Toate acestea au fost construite în anii regimului nostru democrat-popular.

Toate acestea mi s-au înfățișat, în întreaga lor frumusețe, într-una din seriile trecute, cînd am poposit iarăși, după o îndelungată trecere a anilor, în satul natal...

Maria Stancu

Pe valea Troțușu

Acolo unde mama-mi băzmuia De Feji-frumoși și Cosinzene blor Și tremuram privind la prima stea Se-nalță azi pădurile de sonde. „E un izvor de aur în adînc” Și nu mai știu ce îmi șoptea în Căci eu zăream cu stele la oblic. Trecînd arcași prin porumbiștea

„E un izvor...” Azi gilgiile bogal Țifeiul lin nestînce curcubeu, În ochiul lor adînc am descifrat Din bazmul vechi uitatele crîmpee „E un izvor de aur în adînc” Iar lan de soare e întreaga țară Și strălucesc lampașe la oblic Cînd trec mineri, grăbiți, spre

Nicolae Tăutu

Tiuga

Muți păstrăm aduceri dragalim Bliduri verzi cu flori zmălfate-n Vrun ucior, vreo ploscă hălăciu În căpăstru-î înflorat cu fînte...

M'e d'n Dobrogea, să mă-alinte Urcă-n vrej o daurită tiugă, Țeastă gîtuță, clăpăușă, Oală pentru lapte, borș sau linte

— Tiugă simplă, tiugă fărînească Tu-mi ești sfinția, singura relicvă.

Cînd privesc la pieșuvița-mi tiugă Fumegînd de-al poeziei nard. Lung oftez: de-er fi să trebură Cel puțin cîț tiuga de pe gard.

George Da

SA

...Mă cheme graiul drumurilor toate... Dar e în sufletul-mi un vajnic grai, Născut din pacea miezului de noapte, Oțat de flori sau tropote de cai,

Din graiul inserărilor domoale Zorînd s-adoarmă cîmpul mai curînd Și din tăcerea mîriștilor goale Logodnici sub lună zăpăstind

Din închinarea spicelor spre glie Sub care dorm buncii sau părinți Din geamăiul ce-adesori învie Șiițele chemări și suferinți.

Oamenii spun pe aici că Someșu apă afundă. Așa o fi. Asta se vede privindu-i obrazul rînd, purtînd acum mari pecing de gheață. Li bănuiesc însă frămînt lăuntric, așa cum l-am simțit la someșan, om cu ochii limpezi, cu cătătura curată, dar cu o intensă trăire s flească.

De unde izvorăște poezia

Bărsăuța, un cătun, într-o vîgaur are de-acum cămin cultural. În inaugurare Ion Gheța a evoc crîmpele din viața de altădată. „V-mintiți — zice — ce fel de carte învătam noi în casa lui Chițor? V-amint cum ne bătea cu buța cînd ieșeam joacă?”

La măsura din față, îmbrăcată pe tru această împrejurare cu flamu roșie, un om a căzut în visare. Ve valea Bărsăuței cu sate sărace, aș Chizenii lui cu școala cu zăbre la ferestre. Despre tot ce a visat a se o poezie. Omul de la masă e președir de sfat la Ileana și-n timpul liber po Il cheamă Vasile Bucu.

E greu să fii poet și președinte de sf. Ca poet îți trebuie liniște și timp de mîditare. Ca președinte ai vrea ca fiecare să fiină cîț două Munca de președinte plină de grijă, că ești doar părinte al c munei. Și mai sînt hîrțile. O droaje circulați și adrese Poetul nostru mach citeodată cîte o strofă și năpristan i pune sub ochi cîte o hîrtiuță tare nepo tică: „La adresa dvs. din... vă comun căm...”

— „Atunci, cobori din grădinile poez și semnezi” — îi zic, mai mult ca încu care.

— „Nu cobor de nicări, că mi-s aic pe pămînt, cu făptura. De aici îmi vi seva și puterea și pentru viers și pent președinție. Dacă n-ar fi așa, aș mur l-aș fi adus aici pe unii poeți ca și președinți să asculte această simplă le ție a vieții.

Procese verbale...

Rar am întâlnit pe cineva care să știe a povesti întâmplările din viața lui cu atita farmec ca Gheorghe Rușcanu. In cei peste 30 de ani de cind ucrează la întocmirea actelor oficiale în comuna Smirdioasa din regiunea București, el a cunoscut atitea lucruri încit sacul pocestirilor lui e fără fund. Vroind să-mi facă dovada autenticității spuselor sale, m-a chemat la sfatul popular. Trebuie să vă spun că Gheorghe Rușcanu este secretarul sfatului popular al comunei Smirdioasa. Dintr-un dulap a scos cîteva registre vechi și, răsfoind unul dintre ele, mi-a arătat procesul verbal în care era consemnată angajarea sa la fosta primărie a comunei. Acea 13 ani cînd a început să muncească pentru a-și câștiga existența.

Eram incredințat că vroia să-mi povestească ceva deosebit de interesant din copilăria lui atît de grea, cînd de-o dată ușa se deschise și președintele sfatului popular îl chemă să ia parte la o ședință cu deputații comunei, pentru a întocmi procesul verbal. Rămăs singur, în tovărășia registrelor învechite de trecerea deceniilor, am început să răsfoiesc filele îngălbenite. Toate procesele verbale începeau la fel:

„Noi, primarul comunei Smirdioasa, plasa Zimnicea, județul Teleorman, împreună cu membrii consiliului comunal, toți prezenți, ne-am întâlnit pentru a discuta și pentru a hotărî asupra...”

Mi-a atras atenția faptul că procesele verbale pe care le citeam nu se deosebeau prea mult între ele nici în ceea ce pri-

vește cuprinsul lor. Pentru ce se întâlneau oare „stimați” membri ai consiliului comunal din Smirdioasa și ce discutau ei? Ne-o arată limpede, negru pe alb, procesul verbal din 5 februarie 1923.

Constatînd că în comună erau pe atunci 502 capi de familie și numai patru circiumi, conducătorii treburilor obștești și-au manifestat neliniștea, îngrijorarea. Dispozițiunile legale ale vremii aceleia, privind vînzarea hăuturilor spirtoase în comunele rurale, îngăduiau existența unei circiumi pentru fiecare sută de capi de familie. Așa încit, consiliul comunal, în frunte cu primarul, au decis să dea arendașului Ristea dreptul de a deschide în Smirdioasa cea de a cincia circiumă. Alte procese verbale consemnau licitațiile ținute pentru arendarea circiumilor din comună, acordarea de reduceri de impozite circiumarilor și alte asemenea mărturii de „grijă gospodărească”. Răsăreau, așadar, ca ciupercele circiumile, elemente de bază ale statului burghezo-moșieresc pentru a menține pe truditorii satelor în bezna ignoranței, dar despre școli, dispensare, case de naștere la sate, nu se îngrijea nimeni.

Cînd s-a reîntors din ședința cu deputații comunali, i-am cerut îngăduința să citesc procesul verbal pe care tocmai îl întocmisese. Scria acolo, în puține cuvinte, că deputații comunali hotărîseră chiar atunci să construiască în termen de zece zile un canal cimentat, lung de 150 m., pentru scurgerea apelor provenite din ploii, care se string în băltoace în partea sudică a comunei, în cătunul Cățelu. Am răsfoit și alte procese verbale relativ recente. Toate se deosebeau ca ziua de noapte de procesele verbale din vechile registre. Citindu-le, vedeam parcă planurile arhitecturale, potrivit cărora deputații comunei, sprijiniți de masa țăranilor care i-au ales la conducerea treburilor obștești, au dus la bun sfîrșit toate înfăptuirile noi din Smirdioasa. Clădirea școlii de 7 ani, cu săli de clasă spațioase, cu parter și etaj, un cămin cultural construit în centrul comunei și un altul în satul apropiat, Șoimu, o piață nouă, un teren de sport, șoseaua pietruită, lumina electrică introdusă pe toate ulițele și în toate cele 818 gospodării ale sîtenilor. Mamele tinere nu știu decit din auzite ce înseamnă să naști pe rogojină, asistată de babe. Copiii se nasc astăzi la maternitatea spitalului dintr-o comună apropiată, Cervenea, situată la 4 km.

Cît despre vechile, insalubrele circiumi, nu le-am mai aflat de urmă

C. MEREANU

Recolta bogată (sculptură)

Expoziția interregională de artă plastică)

ATAL

na mi-i parcă țărănească, ma pămîntului iubit. a, poate, cînd a fost să nască l reavîn minile și-a-nfipt.

im căzut în luf, să nu mă doară le satul meu m-a legănat, plîns, copil, cu-a serilor răcoare i-nlăcrimași mi-a sărutat.

am știut a patriei iubire deprins iubirii să-i cuvînt, de-am fost cu gîndul în naștere legat de-al patriei pămînt.

Gh. Ceaușu

Dem. Popescu

PE SOMEȘUL ÎN JOS...

tot timpul împreună și mi-a

săuța, unde oamenii au stat a grumazul plecat sub nebulia cos din piatră seacă 1.500 de umb pe hectar, iar muierile făcît strămoși de strămoși. legume pe povirnișurile cos-au. îndestulat casa.

în birou Simion Indrican din un sac de porumb în brațe. vă? întrebă. Mă duc să uile la S.M.T.". Bucu se scoa-boabele. Sint frumose. Alt-jie însă în cap.

Indricane — te înscrii? — ntovărășit. De colectivă însă udă. Dă din umeri și răspuneri:

veni vremea mă înscriu. Nu voastră, așa-i și cu femeia. Și se duce cu lacăt la gură, e gînduri.

ig nu se scaldă — zice. — ri. C-așa era rînduiala. Bone urită își număra banii, acea copii. Eu știu însă de a nu crezi că nu știu. Coleciceni e nouă și nu le-a dat să-l ia însă și pe Indricane ie Bucu. (Colectiva din Dă-amă „Someșul”, dar sint sîintele s-a gîndit în clipa asta

parce din nou către treburile n comună patru școli noi, un magazin, cooperativă în cu stofe, stămburi, mătări, unde s-au purtat opinci scoarța, din cinepă, și acum e o ajuns pătura cam scurtă bună și gaz metan.

Ne-au întrerupt din nou. De astă dată cel intrat e un învățător, Bujor Mircea.

— Ian spune dumneata, domnu' învățător — întreabă Bucu deodată — care ți-o fost cea mai mare bucurie de cînd ești pe aici? Aflu astfel o întâmplare duioasă cu un copil dintr-un fund de pădure. Primul om străin pe care l-a văzut în viață a fost învățătorul venit să recenzeze copiii pentru școală. S-a ferit din cale-i ca o sălbăticiune mică. Dascălul l-a mîngîiat și a încercat cu el cea mai simplă metodă psihologică: „Măi Gavriș, mîine dacă vrei să ne vedem din nou, să vii și să-mi aduci un măr”. A doua zi, pierdut în atîtea griji cu elevii lui, învățătorul a uitat pe de-a-ntregul. L-a trezit din uitare un nod cu căciula cît o banișă, cu o strălucire de gît țîrșită pe jos, lvit ca o minune din potopul de copii. L-a apucat de pulpană, uitîndu-se în sus cît îl lăsa căciula.

— „Domnu' — ți-am adus mărul”.

— Acum mă uit la el în banca întâia cum îl moșmonește pe „g” mic și „G” mare. Am scos un copil din bezna pădurii și l-am adus la lumină. Asta e prima și cea mai mare bucurie a mea.

La început voiam să întreb pe poetul din Ileanda din ce se inspiră. Acum întrebarea nu mai avea rost.

Un cîntec de pe Someș

Am ascultat pe Someș un cîntec. La Odorhei sau Răstoci în Glodul Someșului sau Cițeaiu. Il cîntă bătrînii, il cîntă feciorii și fetele și cîntecul într-atît se instăpînește în inimă, încit atunci cînd lasă satul în urmă, el te petrece peste cîmp pînă în așezarea vecină, unde alte glasuri ți-l înalță din nou în văzduh. Iar cîntecul pare astfel nesfîrșit

și fără opreliști ca însuși Someșul care l-a dat viață.

„Someș, Someș apă-afundă/ Fă și pentru mine-o undă/ Și fă unde mititele/ Să-mi astîmpăr doru-n ele”.

...Iazul din fața castelului lui Banfy din Răscruci a furat citeva veacuri unda Someșului. Zidurile castelului s-au înălțat deasupra tuturor, ca pălămida obraznică deasupra lanului de grîu. Cel care cutea cîndva să treacă prin fața curții boierești, minca bătaie de la argați.

Și acum cine trebuia să fie, cine-s stăpîniți pentru totdeauna, calcă pe aici și deși recunosc, incremenită în fiecare lucrăsur, truda lor, jefuită îndelung, fac glume:

— „Vedeți, asta-i masa rotundă la care ospătau tătă ziua 16 inși cu porci fripți, pește din iaz și vin de Nășfalău. Apoi știu că aiștia nu se mai slădeau pentru capul mesei”. Am ieșit afară la lumină ca dintr-o criptă...

...Și-am dat într-o casă peste un joc de șah. În jurul lui s-a purtat mai tirziu cea mai dezvăluitoare discuție. Tatiș Ion și Tatiș Vasile, frați și oameni în vîrstă reprezentînd două grupuri de opinii diferite. Primul e vrăjmaș al șahului pe care l numește „pierdere de vreme”. „E jocul magnaților — zice. — Ei dacă nu jucau, bolnizeau de plictiseală. Da' noi, trebă să muncim”.

— „Tu ș așa ești bolînd” — îi spune Vasile, indignat că-l batjocorește în ce iubește el mai înfocat. Și-i face o teorie care dovedește că-i bine să joci șah. „In socialism e un alt grad de cultură. Tu numai la sapă știi să stai. Să jucăm și șah. Odată jucau magnații că ei țineau puterea. Acum jucăm noi șah, că puterea-i a noastră”. Chiar așa a vorbit. Nu adaug nici o iotă. Parcă vorbea nu Vasile Tatiș

ei satul întreg. Contabilul Morar Gavril care a păzit oile baronului ascultă și face... ca un șahist. Aflu că-i și de nebirit. Il întreb: „Da, înainte cînd erai oier, jucai?”

— Glumești tovarășe... Cum să joci șah cînd îți chiorăle mațele de foame?

Așadar, ca să joci șah trebuie să rezolvi întâi problema pîinii. Ca să citești, la fel. Novacu Ion a citit toată biblioteca, vreo 600 de volume. Nu înainte, ci acum în anii aceștia. Are ochii împăienjeniți și capul tobă de gînduri. Încerc să-l sfătuiesc: „Citește mai cu socoteală. Mai hodi-nește-ți creierul”. E în zadar.

— Pentru mine cartea-i ca lăleaua. Cum o iau mă liniștesc.

Dacă vă gîndiți bine, asta-i chiar definiția patimei. Teofil Bodocan, șoferul colectivei citește la volan așteptînd să se încarce camionul cu saci. Bibliotecarul Ion Moșușan, fiu de întovărășit, urmaș al iobagilor de la Bobilna, e student la cursul fără frecvență al Facultății de istorie. Mai are doi ani și o să povestească de la catedră, generațiilor care vin, ce a însemnat lupta pentru pine a truditorilor pămîntului. Lui i-au povestit-o bătrînii, și țarina dospită de atitea ori în sînge, cu hrisoavele vechi pe care le-a sorbit cu nemăsurată sete.

L-am întrerupt pe Bodocan din lectură să-l întreb cum îi merge mașina.

— Greu, nu mai răzbim cu una singură. Trebuie să cumpărăm încă un camion. Gîndiți-vă numai cită cărătură a fost: 27 vagoane de grîu, 26 de porumb, 28 de sfeclă.

Au cărat în hambare, și-au ticsit cășile, și-acum joacă șah. Era o vreme cînd someșanului îi ajunsese „mucul la deșt”; cînd baronul se-mbăta cu vin de Nășfalău și trăgea cu pușca în iaz. Atunci se rugau Someșului... „fă și pentru mine o undă...”

Prieteni din Răscruci v-ați văzut dorul împlinit.

V. Toso

...Un mars al biruinții

Era în ziua când pământul rus se pregătea să primească la sinul său trupul neînsușit al lui Nicolai Alexeievici Nekrasov, stins din viață la 8 ianuarie 1878. Peste marea mulțime prezentă la procesiunea funerară, care se transformase într-o adevărată demonstrație, răsună impresionant un ultim cuvânt de adio. Se dădea citire unei scrisori adusă în grabă tocmai din geroasa lakufie. O semna marele luptător democrat-revoluționar Cernișevski, aflat în exil... „Gloria lui va fi nepieritoare! Rusia îl va iubi ca pe cel mai nobil dintre poeții ruși!” — spunea cuvântul de adio.

N. A. NEKRASOV

N. A. Nekrasov, a cărui liră a amușit în urmă cu 8 decenii, și-a petrecut cea mai mare parte a copilăriei în satul Greșnevo, de pe malul fluviului Volga. Ocolind mereu privirea acru a tatălui său, ofițer în retragere și moșier, om cu fire despotică, — Nicolai se mingia cu dragostea caldă a mamei sale și cu prietenia copiilor de iobagi. Mizeria, munca înrobi-

toare la care erau supuși țărani, au deschis în sufletul viitorului poet o rană ce nu s-a vindecat niciodată.

Localitatea învecinată, Iaroslavl, era pe vremea țarismului punctul de trecere spre Siberia a deportaților, și Nicolai vedea adesea convoaiele care se țirau cefluite în lanțuri. Mai vedea pe malurile Volgăi — „rîul robiei și al tristeții”, cum l-a numit el mai târziu — șirurile istovite ale edecarilor care-și duceau calvarul în bine cunoscutul geamăt „ei, uhnem!”

La 17 ani, aflat în Petersburg, s-a transformat „într-un proletar intelectual” al cărui crez literar — „poet poți să nu fii, dar cetățean ești obligat!” — a dus la conștientizarea artistului cu masa asupriților și la frezarea conștiinței acestora. Una

dintre temele principale ale operei lui Nekrasov este aceea a satului. Înfrățindu-l în toată tristețea lui, Nekrasov s-a îngrijit ca descrierea naturii să nu aibă niciodată un scop în sine. Peisajul el l-a trecut totdeauna prin sîta gândurilor omenescii. Astfel, „Lanul necerșat”, o adevărată doină a holdei căzute palancă, devine simbolul înrobirii poporului:

Urîl ni-i către glie să stăm plecate-ntr-una,
Cu plinele grăunțe să podidim țărîna!

Poporul, acest mare creator de valori materiale și spirituale, se înăbușea sub călcîiul asuprii. Poezia „Drumul de fier” — dedicată copiilor de

seama lui Vanușca, pe care tatăl îl minte că marea cale ferată din stepă a fost făcută de un conțe, — deplînge soarta cumplită a oamenilor muncii din miinile cărora ies toate bunurile:

...Vătafi-conșopiști ne-au minat, ne-au furat
Și, feți ne băteau, și nevoi...
Ca pasărea cerului toate-am răbdat
Și-ai muncii copii fost-am noi!

Pe toți aceștia, Nekrasov îi cheamă la răzvrătire. Răspunsul la întrebarea „Cui i-e bine-n Rusia” — pe care Nekrasov și-a pus-o în poemul cu același nume, vine și el ca o chemare la răsturnarea jugului împilator: nimeni nu e fericit în Rusia țaristă, în afară de cei însușii de nobilul fel al descătușării poporului! Trăsătura dominantă a multora dintre poeziile lui Nekrasov, — „Bunicul”, „Cui i-e bine-n Rusia”, „Poet și cetățean”, — este optimismul viguros, încrederea nestrămălată în forța maselor largi care-și vor lua soarta în propriile lor miini. Iată de ce, la moartea sa, revista „INSEMNĂRI PATRIOTICE” scria:

„Cîntecele de durere ale poetului răsună ca un mars al biruinții”.

Acordurile acestui mars răsună azi, ecou biruitor, peste plaiurile natale ale lui Nekrasov. Urmașii iobagilor cîntăți de el și-au transformat patria în țara celei mai înaintate agriculturi din lume. În locul vechiului geamăt al edecarilor, răsună acum sirenele vaselor care străbat canalul Volga-Don. Poporul care a luat pulerea în miinile sale s-a dovedit stăpînul cel mai vrednic, scriind astfel un epilog de aur la opera poetului Nekrasov.

N. C.

DE LA VISURI LA REALITATE

Există cărți pe care le uii după prima lectură; există altele care-ți rămîn întreaga viață întipărite în minte pînă în cele mai mici amănunte. Poți uita oare poveștile lui Andersen, ori „Prinț și cerșetor” a lui Mark Twain? Poți uita „Petru I.” ori „Aelitta” lui Alexei Tolstoi?

Cunoaștem meșteri ai condeiului care au descris uimitor trecutul istoric. Cunoaștem alții care au ogîndit fidei epoca contemporană lor. Cunoaștem, în sfîrșit, vișători care și-au imaginat secolele ce vor veni. Un scriitor care a intrunit în opera lui toate aceste calități este Alexei Tolstoi, născut la 10 ianuarie 1883, adică acum 75 de ani.

Nepotul lui Lev Nicolaievici Tolstoi, titanul literaturii ruse, Alexei a moștenit de la părinții săi profunzimea dragostea de patrie, setea de cultură, dorința fierbinte de a-și vedea țara „sălbatica Rusie” de atunci, pășind pe drumul luminii și al progresului.

Cine a citit „Petru I.” nu va uita niciodată măreața figură a omului care a revoluționat Rusia înfruntînd credințele și obiceiurile de veacuri. În „Calvarul”, Tolstoi oferă o frescă gigantică a epocii contemporane lui. La început Rusia de dinainte de revoluție, Rusia tragicelor contraste, apoi războiul cu ororile lui și, în sfîrșit revoluția, rîvnita și izbăvitoare revoluție. E interesant de observat în întreaga operă a marelui scriitor o anumită trăsătură caracteristică. O găsești și în „Petru I” și în „Calvarul”, și în „Boierul schiop”, și în „Copilăria lui Nichita”, și în „Vipera” și în atitea alte bucăți. Este vorba de ochiul treaz al scriitorului, ațintit spre vremurile care vor veni. Pe deasupra vremurilor prezente, Alexei Tolstoi vede undeva în zare alte vremi care vor veni. Sub acest aspect, există în opera scriitorului un roman științifico-fantastic care, în zilele noastre, capătă o semnificație deosebită. Se numește „Aelitta”.

...Inginerul sovietic Loss construiește o navă interplanetară cu care, însoțit de Alexei Gusev, un încercat ostaș al revoluției, aterizează pe Marte...

Sînt 36 de ani de cînd minunatul vis, pus pe hîrtie de către Alexei Tolstoi, face ocolul planetei, desfășurînd mîntea și inima cititorilor. Numai 36 de ani de cînd zborul spre stele, imaginat de Alexei Tolstoi, era un vis și atîta tot.

Un pesimist filosof burghez spune că visele prea frumoase nu se împlinesc niciodată. Comuniștii sînt însă de altă părere! Lui Alexei Tolstoi, autorul „Aelitei”, care a închis ochii pentru totdeauna în 1945, nu i-a fost dat să vadă ceea ce vedem noi azi. N-a văzut cosmodromul de pe care cel de al doilea satelit artificial al pămîntului, creat în Uniunea Sovietică, a trimis, pentru prima dată în istoria științei omenescii, o ființă vie în spațiul siderale.

Alexei Gusev, însoțitorul lui Loss din romanul „Aelitta” era mîndru că el, om sovietic și ostaș al revoluției, este un pioner al zborului interplanetar. Azi, fiecare om sovietic e mîndru de măreața realizare a țării sale care a uimit întreaga lume. Racheta americană „Atlas” a explodat în aer.

Cea de a doua în istoria științei omenescii, racheta „Vanguard” a explodat la sol. E și asta un soi de progres! Sateliții sovietici își continuă drumul pe orbita pămîntului.

Visele se împlinesc! Se deschid căile care duc spre cucerirea Universului. Avem în fața noastră era zborurilor cosmice și a călătoriilor interplanetare. La 1 ianuarie 1958 a apărut în „Sovietskaia Kultura” un articol semnat de academicianul sovietic A. Blagonravov care afirmă printre altele: „Anul 1958 va putea să devină un an de cotitură în istoria omenirii”. În curînd, în Uniunea Sovietică vor fi creați sateliții teleghidați, care vor fi readuși pe pămînt la punctul dorit. De asemenea, va deveni realitate și visul lui Tîolkovski. Se vor construi sateliți uriași, folosiți ca gări cosmice pentru plecarea și întoarcerea viitoarelor corăbii astrale. O parte din aceste proiecte se vor realiza în 1958. Curînd, omul va pleca în spațiul cosmic. Curînd rachete uriașe vor țîșni de pe cosmodrom spre alte planete. Nu Loss, eroul lui Tolstoi, ci un alt inginer sovietic va pune piciorul pe Marte. Ce ființe va întîlni acolo? Despre ce ne va povesti?

Vom afla atunci ce sînt canalele marșiene, ce se ascunde în dosul norilor de pe Venus. Enigma Universului va fi deslegată. „Trebuie să visăm” a spus Lenin. A spus-o sigur fiind că într-un stat socialist oamenii transformă visul în realitate. Și viața de zi cu zi ne demonstrează acest mare și sublim adevăr!

D. Mihail

Vă prezentăm o carte pe săptămîna

Cel din urmă **APOSTOL**

de EUSEBIU CAMILAR

Pentru a înfrunța rolul important și plin de abnegație pe care învățătorul îl îndeplinește în opera de luminare a satelor noastre, Cezar Petrescu a scris odinioară romanul „Apostol”. Un lucru asemănător își propune și Eusebiu Camilar în povestirea apărută de curînd în Editura de Stat pentru Literatură și Artă, pe care și-o intitulează într-un chip destul de semnificativ: „Cel din urmă apostol”.

Intr-adevăr, chemînd din nou umbrele trecutului să depună mărturie, scriitorul începe să-și depene caierul amintirilor, reconstituind, în stilul său evocator și plin de sfătoșenie, dramatica încercare de răzvrătire a tînărului învățător Gavril Razonte. Acesta, căsătorit cu învățătoarea Lina, e nevoit să-și întrerupă în mod brutal activitatea însușită desfășurată în mijlocul tinerelor vlăstare din satul moldovenesc Hîrtoapele, pentru a-și apăra patria în decursul primului război mondial. O dată cu aceasta încep însă și ne-

2

CEL DIN URMA APOSTOL

norocirile lui. De-abia întors de pe frontul unde-și „dăruise” un braț patriei, învățătorul este supus unei noi încercări: soția îl părăsise, fugind între timp cu un ambuscat de război, proaspăt îmbogățit de pe urma speculei, în timp ce alții își sfîrșiseră zilele mușcînd pămîntul la Oituz sau Mărășești. Rănit fiziceste și sufleteste, Razonte se dedică plin de abnegație, ca un ultim refugiu, muncii de luminare a tuturor celor sărmani din sat, cărora le cîștigă foarte curînd încrederea și dragostea prin sinceritatea cu care participă la suferințele lor, străduindu-se să-i facă să priceapă cauza tuturor relelor îndurate. În lumea aceasta a satului, ceoasă și apăsătoare, mișcîndu-se ca niște fantome împovărate de legile necruțătoare ale oprîmării de odinioară, atitudinea lui provoacă în chip firesc nemulțumire „autorităților” satului — primar, notar, jandarm — a căror poziție este exprimată cum nu se poate mai limpede și mai plastic prin gura vornicului Visarion: „Vai de noi, domnule Razonte! Se poate? Carte? Dă-o în colo... cînd cunoscut este că știința mai mult încurcă mințile... Ce-i trebuie carte bouului de țaran? Să plîngă, pînă i-or seca ochii, să plîngă pînă vor ieși lacrimi din pietre... Domnia ta vrei să împrăști întunericul și nu-i bine! E ca și cum ai dezgoli peștii de apă! Cum au să răsuflă pe uscat! Ascultă-mă pe mine: încercînd să dai știință oamenilor, îi nefericești mai rău!” Iată, deci, adevăratul motiv pentru care toți aceștia la un loc, asmuțiți de Roșioru, un moșier de prin partea locului, nu vor întîrzia să-l declare pe Razonte „tulburător al ordinii stabilite”. Pentru a-i înmîna cerbicia, mizeriile încep să curgă în valuri: nu i se mai pune la dispoziție local corespunzător de

CEL DIN URMA APOSTOL

3

școală, nu-și mai primește legiuitul tain de lemne, etc. Singura lui mîngiere în aceste vremuri de restrînte o constituie dragostea, împărtășită de altfel, pentru dascălița Victoria, femeie bună și înțelegătoare, al cărei bărbat fusese dat dispărut în timpul războiului. Căsătoria lor nu face decît să-i apropie și mai mult în lupta împotriva celor ce și-au făcut lege din asuprirea oamenilor. În scurtă vreme, lucrurile se înrăutățesc și mai mult, cu ocazia unor alegeri parțiale pentru cameră; la îndemnul lui Razonte, țărani din sat fac să eșueze candidatura moșierului Roșioru, cel care-i împiedica să se elibereze din noaptea neștiinței. Răzbunarea nu întîrzie însă. În urma unei anchete, întreprinsă de un inspector școlar trimis anume de Roșioru, „cel din urmă apostol” al satului este arestat, schingiuit și trimis sub escortă ca un răufăcător de rînd. Părăsind satul, ciotul miinii sale filii amenințător pe cerul cenușiu de toamnă, vestind parcă sfîrșitul apropiat al celor ce și-au întemeiat puterea pe nedreptate și oprîmare.

Mai degrabă povestire decît nuvelă, ultima lucrare a lui Eusebiu Camilar izbuteste să evoce atmosfera sumbră de mizerie și întuneric în care se zbăteau satele noastre odinioară din cauza celor care aveau tot interesul să le mențină astfel pentru a le putea stăpîni și exploata mai ușor. Meritul ei deosebit constă în faptul că ea amintește celor obișnuiți de-acum cu realitatea zilelor prezente, că într-un trecut, nu prea depărtat, asemenea scene și situații de neconceput astăzi, caracteriza viața satelor de pe întinsul acestei țări atît de frumoase și bogate.

Cifre, înfăptuiri

Cifrele își au și ele poezia lor, poezia zilelor noastre, care cîntă realizările regimului nostru democrat-popular, rezultatele activității oamenilor muncii de la orașe și sate, care cu brațele și cu mințile au înscris pagini de glorie în istoria minunatei noastre patrii.

Alături de celelalte sectoare ale economiei noastre naționale, agricultura ocupă astăzi un loc de cinste, ridicîndu-se în cei 10 ani de la instaurarea Republicii Populare Romîne la un nivel nemaicunoscut. Iată numai cîteva fapte care ilustrează în mod convingător această.

★ Numărul specialiștilor cu pregătire superioară care lucrează în agricultură se ridică la sfîrșitul anului 1957 la 8.400.

★ La Casa agronomului din București, înființată în 1953, au participat la cursuri de pregătire peste 7.000 de cadre de specialiști în agricultură.

★ Editura Agrosilvică a editat 1.476 titluri de cărți științifice și de popularizare a științei și experienței înaintate în agricultură.

★ Suprafața cultivată cu legume și zarzavaturi a crescut cu 15.700 hectare. Producția s-a dublat, ajungîndu-se în anul 1957 la o producție de două milioane tone de legume și zarzavaturi.

★ În timpul regimului

burghezo-moșieresc sute de mij de hectare au fost despădurite din cauza tăierilor neraționale și lipsei de preocupare pentru îngrijirea pădurilor. În cei 10 ani de la instaurarea R.P.R. au fost împădurite peste 760.000 hectare.

★ Pentru dotarea tehnică a agriculturii au fost înființate 240 de S.M.T.-uri și 21 de centre mecanice. În 1938 la un tractor convențional de 15 cai putere reveneau 2.077 ha. teren arabil. Astăzi 36.570 de tractoare convenționale de 15 cai putere brăzdează ogoarele țării noastre, revenind circa 260 ha. arabile la un tractor convențional.

★ Față de anul 1938 producția agricolă a crescut în 1957 cu:

339.540 tone la griu;
2.323.105 tone la porumb;
1.415.518 tone la sfeclă de zahăr;
189.379 tone la floarea soarelui;
1.418.751 tone la cartofi.

★ Au fost redade agriculturii prin lucrări de îndiguire și desecare 507.300 hectare.

★ Față de 1947, numărul de animale a crescut cu:

600.000 capete bovine;
500.000 „ ovine;
3.300.000 „ porcine.

Iată numai cîteva realizări cu care pe drept cuvînt poporul nostru se poate mîndri după numai 10 ani de la proclamarea Republicii noastre Populare.

DE PRIN SATE ADUNATE

EUGEN POPA

(Expoziția interregională de artă plastică)

Recollă (pictură)

NOTE DINTR-O GOSPODĂRIE AGRICOLĂ colectivă

După cum a fost consemnat în contractul încheiat cu cîteva săptămîni în urmă, gospodăria colectivă din comuna Modelu, raionul Călărași, va vinde anul acesta statului, pe bază de contract, 17 vagoane, în anul viitor peste 20 de vagoane, iar în 1960 peste 23 de vagoane de griu, porumb și floarea soarelui.

Este bine de știut ce sprijin au găsit și găsesc colectivității de aici în sistemul de contractări, de și-au înscris în plan dezvoltarea legăturilor de schimb pe baza contractărilor. În acest scop am căutat să stau de vorbă cu mai mulți oameni de nădejde ai gospodăriei. De la președintele gospodăriei, tovarășul Vasile Șerban, și de la alți colectivști, am aflat că pînă mai acum un an gospodăria lor era cam subredă. Slăbiciunile porneau în primul rînd de la valoarea scăzută a zilei-muncă, fapt pentru care oamenii nu prea munceau cu tragere de inimă.

— Însănătoșirea colectivei noastre a venit o dată cu găsirea acelui ceva care ne-a ajutat să-i facem pe toți colectivștii să muncească cu tragere de inimă — îmi spunea tovarășul Vasile Șerban.

Și știți dumneavoastră la ce s-a referit președintele rostind vorbele de mai sus? La avansurile bănești lunare.

Avansurile urmau să fie acordate doar pentru zilele-muncă făcute în luna sau în trimestrul respectiv. Aceasta în scopul interesării oamenilor să facă cit mai multe zile-muncă de la un avans la altul.

Cînd la începutul anului trecut s-a dezbătut această propunere în adunarea generală, colectivștii au vrut să știe de unde va avea gospodăria fonduri pentru a putea împărți de cîteva ori într-un an avansuri în bani. Li s-a răspuns că din contractarea surplusului de produse. Bunăoară, eșalonîndu-și arvuna ce se cuvine pe produsele contractate, gospodăria poate dispune de fonduri chiar și în lunile mai puțin bănoase. Și colectiva din Modelu putea încheia contracte. Avea ferme de vaci, porci și oi, în total peste 1.000 de capete. Deci putea contracta lapte, carne și lînă. Avea grădînă de legume și zarzavat pe o suprafață de 40 hectare. Asta îi îngăduia să încheie contract, mai ales pentru zarzavat timpuriu. Cultiva pe suprafețe mari griu, porumb și floarea soarelui.

Propunerile făcute în cea adunare generală au fost aprobate. În zilele ce au urmat, gospodăria a încheiat contracte cu organele de stat. Din arvuna luată, 15 la sută a fost oprit pentru fondul de bază, iar res-

tul împărțit oamenilor pentru zilele-muncă făcute pînă la acea dată. Urmarea s-a văzut: colectivștii începuseră a veni cu toții la lucru. Din 100 de oameni buni de lucru dacă lipseau într-o lună 4—5. Avînd o asemenea ieșire la muncă, gospodăria a început să se înviorzeze. Lucrările în ferme, cîmp, livadă, grădină și vie erau făcute la vreme și cu teamei. Ceva mai tîrziu gospodăria a încheiat contracte la griu, porumb și floarea soarelui, încît pînă la sfîrșitul anului a primit o arvună ce s-a ridicat la vreo 350.000 lei. Dispunînd de acești bani, ea a putut împărți avansul la începutul primăverii, apoi la vremea secerișului și încă o dată în primele zile ale lui august. În general, pentru produsele lactate, carne și lînă, pentru zarzavatul timpuriu și legume, griul, porumbul și floarea soarelui, vindute statului pe bază de contract în anul 1957, gospodăria colectivă a luat bani buni, din care și-a putut achita împrumutul de 100.000 lei făcut la Banca Agricolă; și-a mărit fondul de bază la 900.000 lei; s-au plantat 12 hectare cu pomi roditori și 6 hectare cu viță nobilă. În același an valoarea zilei-muncă crescu la 32 lei.

Gospodăria a intrat în noul an restabilită și cu puteri sporite. Cînd spun aceasta am în vedere două fapte pe care le socotesc cel mai de preț. Primul, colectiva din comuna Modelu își are achitate pînă la ultimul bănuț împrumuturile făcute la Banca Agricolă, bîzîndu-se de acum înainte pe propriile ei fonduri bănești. Al doilea fapt: pînă la sfîrșitul anului 1957 au venit în gospodărie încă 88 de familii, din care vreo 50 sînt mijlocași. Și ca să vă dați seama ce fel de oameni au trecut de partea colectivei, citez pe Nicolae C. Tudor, care a adus în colectivă 11 pogoane de pămînt, 2 cai, căruță, plug și grapă. În prezent gospodăria colectivă cuprinde 80 la sută din gospodăriile țărănești și 70 la sută din suprafața agricolă a satului.

Am pornit de la sănătatea cam subredă în care se afla gospodăria la începutul anului 1957 și am ajuns la Nicolae C. Tudor și alți mijlocași ca el, a căror înscriere în gospodărie a atras alte peste 50 de familii. La prima vedere s-ar părea că cele pomenite mai sus nu prea au legătură una cu alta. Și totuși privite mai cu luare aminte, vedem legătura strînsă dintre adunarea generală ținută în ianuarie 1957 și hotărîrea de mai tîrziu a lui Nicolae C. Tudor. Subliniez acest fapt din dorința de a vedea cu toții ce roade poate da o adunare generală bună, ținută în prag de an nou. Este un me-

rit al consiliului de conducere că a putut vedea de la bun început unde era cauza slăbiciunilor: insuficiența cointeresei materiale în muncă a colectivștilor; a putut vedea rolul mobilizator pe care îl au avansurile bănești lunare sau trimestriale; a putut cîntări și prețul ajutorului pe care-l poate avea gospodăria în dezvoltarea ei organizatorică și economică prin folosirea avantajelor mari oferite de sistemul de contracte.

Intrînd cu puteri sporite în noul an, gospodăria și-a înscris în plan și obiective mai îndrăznețe. Aș vrea să citez doar unul dintre acestea: pentru prima dată gospodăria va cultiva porumb irigat. Vor fi irigate 74 de hectare. Imaginați-vă și dumneavoastră ce perspective mari deschide trecerea la cultivarea porumbului în terenuri irigate, dacă gospodăria și-a planificat să scoată chiar din primul an de cultură o producție medie de 5.000 kg. boabe la hectar. Asta înseamnă că de pe cele 74 hectare se vor obține în medie 37 vagoane de porumb boabe, sau cam cit se scoate în mod obișnuit, prin aceste locuri, de pe 200 hectare. În general porumbul va ocupa an de an suprafețe tot mai mari, căci așa cum spune tovarășul Vasile Șerban: „ai porumb, ai și lapte, ai și carne și lînă și toate la un loc se cheamă bogăție”. Or, gospodăria colectivă din Modelu fiind numai la 4 km. depărtare de orașul Călărași este interesată în dezvoltarea fermelor zootehnice.

Și ca să revin de unde am pornit, gospodăria a contractat pînă în 1960 cantități tot mai mari de griu, porumb și floarea soarelui, bîzîndu-se în primul rînd tocmai pe creșterea productivității muncii în toate sectoarele sale de producție. Aș cita numai un exemplu: în 1957 producția medie de griu la hectar a fost de 1.400 kg. În 1960 se prevede o creștere pînă la 2.800 kg. la hectar. Asemenea indici de perspectivă sînt prevăzuți și la celelalte produse de bază. Creșterea producției este pusă pe seama creșterii neconținute a fondului de bază, iar valoarea zilei-muncă este la rîndul ei strîns legată de dezvoltarea avutului obștesc. După prevederea consiliului de conducere, în 1958, valoarea zilei-muncă va crește la 45 lei, în 1959, la 56, iar în 1960 la peste 60 de lei.

Firește că asemenea perspective luminoase justifică încrederea cu care colectivștii din comuna Modelu au pășit în noul an de viață și de muncă, anul 1958.

E. Chelbașu

Consfătuirea pe țară a apicultorilor

Pentru toți crescătorii de albine zilele de 28, 29, 30 decembrie 1957 au constituit un adevărat eveniment. În aceste zile, la „Casa agronomului” din București au venit apicultorii din toate colțurile țării să-și împărtășească experiența și să pună la punct o serie de probleme legate de activitatea lor de zi cu zi și de necesitatea dezvoltării sectorului apicol în țara noastră. În mod deosebit au fost discutate probleme legate de hrănirea albinelor (baza meliferă), de bolile albinelor, precum și în legătură cu producerea și folosirea inventarului apicol. Cu mult interes au fost ascultate expunerile unor fruntași în creșterea albinelor, între care deosebit de interesantă a fost aceea a tovarășului Ivan Ion din G.A.C. „Brazdă nouă”, comuna Apoldul de Sus, raionul Sebeș, regiunea Hunedoara, care a obținut producții de miere de pînă la 154 kg. de fiecare stup.

La sfîrșitul consfătuirii s-a constituit asociația pe țară a crescătorilor de albine, la a cărei conducere au fost aleși apicultorii cei mai pricepuți.

Reporterul nostru fotograf a surprins un grup de participanți la consfătuire, împărtășindu-și experiența în timpul pauzei.

DE LA STINGA LA DREAPTA: Hangea Ion, stupar individual din comuna Maieru, raionul Năsăud, reg. Cluj, ing. Foti Nicolae, directorul Institutului de Sericicultură și Apicultură din București, Niță L. Staicu, stupar în G.A.C. „Ocotombrie Roșu”-Fetești, dr. Szöverdi Francisc de la Stațiunea Experimentală Cluj, Aparaschivei Dumitru, stupar la „Ageva-coop” Fălticeni și Ivan Ion, stupar în G.A.C. „Brazdă nouă”, com. Apoldul de Sus, raionul Sebeș, reg. Hunedoara.

Crește prestigiul patriei noastre peste hotare

România, frumoasa și bogată noastră țară era sub orînduirea burghezo-moșierească, foarte puțin cunoscută, sau chiar de loc, în țări în care în ultimii ani am ajuns cunoscuți și lăudați.

Am ajuns cunoscuți nu numai prin solii artei noastre, prin maestrul cîntecului și jocului românesc, pe care nimeni mai înainte nu s-a gândit să le prezinte peste hotare în toată frumusețea lor. Pentru prima

oară în istoria poporului nostru, departe peste mări și oceane, ogoarele Chinei, Coreei, Vietnamului și altor țări prietene sînt străbătute de tractoare pe care stă scris „Fabricat în R.P.R.". În China, în India, Indonezia, utilajul petrolifer românesc scoate din adîncul pămîntului aurul negru.

În timpul orînduirii burghezo-moșierești, baza exportului nostru o constituia petrolul, cerealele, lemnul și vitele,

mărfuri pe care țara noastră — pe atunci „eminamente agrară”, cum le plăcea guvernărilor s-o numească — le putea vinde. Acest export limitat oglindea starea noastră de înapoiere. Articole industriale nu numai că nu puteam exporta, dar nu produceam nici pentru nevoile noastre. Acum însă, în anii puterii populare, trimitem peste hotare mașini-unelte, produse ale industriei chimice, medicamente, produse ale industriei textile etc.

Țara noastră are astăzi legătură de comerț cu 70 de țări aflate pe toate continentele globului. În ultimii ani au crescut legăturile noastre cu țările din Europa apuseană, cu țările Asiei și Africei. Alături de celelalte țări socialiste contribuim la întărirea și dezvoltarea economică a țărilor care s-au smulsi din ghearele colonialismului și luptă pentru apărarea independenței lor.

Cele mai strînse legături comerciale le întretine țara noastră cu Uniunea Sovietică și țările de democrație populară, cu care alcătuim împreună, marea familie a țărilor socialiste. Relațiile noastre cu aceste țări sînt întemeiate pe drepturi egale, pe principiul avantajului reciproc și al într-ajutorării socialiste.

Cum să nu fii mîndru de țara ta, cînd citești în ziare străine laude la adresa dezvoltării vijelioase a industriei românești și la calitatea produselor! „Niciodată în trecut — scrie ziarul german „Leipziger Volkszeitung” — schimbările sale de mărfuri (ale Romîniei n.n.) nu au cunoscut o asemenea diversitate și nu s-au extins pe o asemenea zonă geografică ca astăzi. Aceasta dovedește o rapidă dezvoltare economică care a atras după sine o considerabilă sporire a posibilităților sale de import și export”.

Patria noastră liberă a devenit o țară în plină dezvoltare industrială, în plin progres economic.

Petre Marcu

„Solidaritate” atlantica... (Desen de BORIS EFIMOV)

IN FATA HARTII CELE MAI MICI STATE DIN LUME

Un grup de cititori și-a exprimat dorința de a cunoaște care sînt cele mai mici state din lume. Incepînd cu numărul acesta, vom căuta să publicăm cîte un scurt documentar despre fiecare stat în parte.

Luxemburg

Se învecinează cu Franța, Belgia și Germania. Suprafața lui este de 2.586 km. pătrați, pe care trăiesc 302.000 de locuitori.

Denumirea exactă a țării este „Marele Ducat al Luxemburgului”. Locuitorii se trag din vechile neamuri germanice, dar cu vremea ei au format o națiune deosebită, care vorbește o limbă asemănătoare cu cea din sudul Germaniei. În treburile statului se folosesc limbile franceză și germană.

Luxemburgul a fost înființat în anul 963 de un feudal, stăpîn al castelului ce străjuia drumul spre Reims, vechea cetate de scaun a regilor Franței.

Așezat în calea marilor armate care se războiau pentru a cuceri puterea în Europa, și mai ales din cauza bogăției sale în fier și cărbune, Lu-

xemburgul a fost pe rînd cîmpit de spanioli, francezi, austrieci. Sute de ani, poporul luxemburghez a luptat împotriva cîmpitorilor. Dar abia în veacul trecut, prin Conferința de la Londra, i s-a recunoscut independența ca „Marele Ducat”.

Deși mic ca întindere, Luxemburgul este unul din statele cu o industrie puternic dezvoltată. Bogățiile, fabricile și uzinele țării se află însă în mina monopolurilor străine. Acestea, nesocotind voința poporului, au împins țara pe drumul politicii războinice. Astfel, Luxemburgul face parte din blocul agresiv N.A.T.O., guvernul său situîndu-se pe poziția falimentară a „războiului rece”.

La 11 ianuarie, poporul frate albanez străbătorește cea de-a 12-a aniversare a proclamării Republicii Populare Albania. Cu

acest prilej, publicăm mai jos schița „Pe drumul vieții noi”, de scriitorul albanez V. Skonderi:

★ ★ ★

Cînd s-a întunecat, un grup de țărani săraci s-au adunat în coliba lui Zyra Hoxha. Printre ei era și un vecin din Kosova Mică, un anume Bato.

— Să știți că în noaptea aceasta Misir nici nu va închide ochii.

— Ați auzit, băieți, ce mi-a spus soția lui Vais? Stăpîna casei a scos din foc ibricul cu lapte ce era să se reverse și a continuat imitînd pe soția „răposatului”.

„Nu se urnește din loc muntele! Are rădăcini adînci”.

— Eu i am răspuns: „Munții i-a dărîmat partidul acum doisprezece ani, nenorocito, iar tu încă dormi pe aceeași ureche. Sau poate visezi?”

Țăranii au izbucnit în ris.

— Bravo ție, bine i-ai răspuns — a spus Bato.

— Inima mi-e zdrobită, fiul meu! Veis Pepa, toată viața ne-a stat peste cap, ca sabia lui Damocles! Copitele calului său se auzeau în tot satul, iar vorba sa în tot parlamentul! Ca și cum ar fi fost fiul lui Dumnezeu. În Kosova Mare nu se vedea decît palatul său.

— Iar ai început cu vechea poveste? — a intervenit Agif.

— Tu, fiule, nu l-ai văzut pe tatăl tău cînd de sleit se întorcea de la moșia lui Veis Pepa, de aceea... Nicij n-ai umblat prin sat din usă în usă, cerșind un pumn de făină! Nicij nu-ți aduci amînte cum tremurai de frig în miinile mamei tale. Nicij nu te-a scuiptat Veis pe obraz, așa cum l-a scuiptat pe tatăl tău! Tu, fiule...

V. SKONDERI

Pe drumul VIETII NOI

Fragmente

Ochii bătrînei se umplură de lacrimi. Există cazuri în viața omului, cînd tocmai în momentele cele mai fericite îți vin în minte nenorocirile cele mai mari, te podidește plînsul și nu ești în stare să-ți dai seama dacă plînge sufletul amărît sau cîntă inima fericită. Astfel de momente trăia în noaptea aceea și Zyra Hoxha; după aproape jumătate de secol de suferinți, în fața ei își deschidea porțile viața nouă.

Sufletul un vînt rece. Țăranii, ca să se apere de curent, se rezemau de un gard gros, într-un loc închis, pe unde nu trecea curentul. Și discuția a început ici-colo, ca grindina cu boabe mari.

— Această treabă trebuie studiată bine, tovarăși! Cum să intrăm în cooperativă fără să avem nici o bucățică de piine în casă și fără nici un kilogram de porumb în hambar?

— Noi intrăm în cooperativă, tovarăse Misir Pepa, tocmai fiindcă nu aveam nici o bucată de piine în casă, și pentru că vrem să avem hambarele pline, așa cum le ai tu...

— Dacă am sta să-l așteptăm pe Misir Pepa, — zise un altul — numai cînd va albi pana corbului vom înființa noi cooperativa.

Misir Pepa a îngălbenit ca ceara.

— Tovarăse Misir, tu ai venit numai ca să ne strîci treburile — a intervenit Ali, secretarul organizației de bază.

Un zîmbet amar s-a întipărit pe buzele lui Misir.

S-a încovoiat puțin mai mult și, deși a auzit furtuna ce s-a dezlănțuit contra lui, totuși nu i venea să se scoale.

— Stai, tovarăse Ali, nu e bine să luăm lucrurile așa în pripă. Misir poate are dreptate. Poate că încă nu s-au copt condițiile...

— Musa! Nu uita: cîndva, pentru ziua de azi, s-au copt frunțile la flacăra prafului de pușcă. Nu-ți stă bine să ne vorbești cu aceste cuvinte... nu sînt ale tale! — i-a răspuns un țăran

Musa a tăcut. A încercat să răsucească o țigară, dar n-a putut; i-a tremurat mîna și i-a luat vîntul foiața.

— Aveți dreptate, fraților! Dar, vreți să vă spun adevărul? Nu mă lasă familia — a răspuns el cu o voce tremurîndă, și a piecat capul în jos de rușine.

— Dar tu, de mult timp te-ai pus în picioare, măi băiete! Mi se pare că ești și președintele nostru... și după cît văd eu, bătrînul, tu măi Musa nu ești chiar atît de mic, ca să i ceri voie mamei.

Țăranii au izbucnit în risete.

— Înscrieți-mă și pe mine, băieți! Eu voi face cum zice partidul!

— Dar ce, eu vă sînt frate vitreg? Înscrieți-mă și pe mine!

— Și pe mine!

— Și pe mine!

Și, ca și cum ar fi vrut să ia parte la bucuria cooperativei, soarele a despîcat un nor negru și a deschis o fereastră în mijlocul cerului. O pinză de culoare roșie sau roză — culoarea speranței și a fericirii — a acoperit satul. Iar dincolo, prin poiene, prin diferite părți, răsuna cîntecul cel nou pe care l-au compus înșiși țăranii, zilele acestea:

!i mulțumim, partid iubit,
că viața tu ne-ai înflorit,
că pe ogoare, împreună
muncim cu spor și voce bună.

Traducere de Petre Go'gota